

(047.1)
369 II

634+635:061.2:333.5

nr 344.
STICHTING VOOR BODEMKASTERING
WAGENINGEN
BIBLIOTHEEK

BESCHRIJVING VAN HET AMBTSGEBIED VOOR STICHTING VAN TUINBOUW

door Ir H. Egberts

Naam polder	No.	Pag.	Opp. ha.
Mijdrechtsche Droogmakerij	1	1	
De polders gelegen tussen Mijdrechtsche Droogmakerij en de Kromme Mijdrecht	2	1	
Polder gelegen tussen de grens Wilnis, Oudendam, Woerdensche-Verlaat, Kromme Mijdrecht en Derde Bedijking	3	1	
De polder Groot Mijdrecht gelegen tussen de plaatsen Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen en de polder noordelijk hiervan en gelegen tussen de Eerste Bedijking, de Oude Waver en de Vinkeveensche plassen	4	1	
Botsholpolder	5	3	
De polders Nellestein, Proosaver en De Winkel	6	3	
De polders Hoog en Groenland, Rode Molen en Donkervlist	7	3	
Proosdijer, Vinkeveensche, Demmeriksche en Bijleveldschepolder	8	4	
Het gebied ten Noorden van Woerden	9	4	
De Friesekoopschepolder	10	5	555
De Noorder- en Zuiderlegneerpolder	11	5	1400 940
De Horn of Geilmeerpolder	13	6	188
De Stommeerpolder	13	6	171
De Thamerpolder	14	6	226

ISN = 204162-02

Naam polder	No.	Pag.	Opp. ha.
Oosteinderpoelpolder	15	7	560
Bovenkerkerpolder	16	7	1537
De Venserpolder bij Diemerbrug	17	8	374
De Duivendrechtterpolder	18	8	700
Diemerpolder	19	9	387
Diembuitendijkse polder	20	9	72
De Rendehoepolder	22	9	1279
De Holendrechtter polder	23	10	541
De Bullewijker en Nieuwe Bullewijkpolder	24	10	312
De Amstelveensche of Middelpolder	25	10	1094
Buitenveldertsche polder	26	10	996
De Buitendijksche Buitenveldertsche polder, de Rietwijkeroordpolder, grootste deel Schinkelpolder	27	11	394 360 421
De Riskerpolder	28	11	395
De Sloterpolder en de Osdorper Binnenpolder	29	11	1812 567
De Akerpolder en de Lutkemeerpolder	30	12	288 233
De Osdorperbovenpolder	31	12	157
Grote Ijppolder, Houtrakpolder, waarin Ruigoord en Inlaagpolder en Zuid-Spaarndammerpolder	32	12	1724 1258 68 226 369 3635

Naam polder	No.	Pag.	Opp. ha.
De Spieringhonerbinnenpolder gelegen tussen de weg Amsterdam-Haarlem en de Grote IJpolder	33	13	361
De Verenigde Binnenpolders	34	14	726
De Assendelverpolder en de Assendelverveenpolder	35	14	
Over Aetveldsche- en Binnenveldsche polder	36	14	1153
De Broekpolder	37	15	226
De Kijer en Hornpolder	38	15	247
De Spiegel en Blijkpolder	39	15	268 162
De Hollands-Ankeveensche en de Stichtsche-Ankeveenschepolder	40	15	379 476
De Bloemendalerpolder	41	16	435
De Keverdijkschepolder	42	16	844
Kortenhoafpolder bij 's-Graveland	43	16	1517
De Vreelandpolder	44	17	
De Prutpolder	45	17	
De Horstermeerpolder	46	17	516
De Overdiemer en Gemeenschapspolder	47	18	240 750
Bijlmermeerpolder, Oost-Bijlmerpolder, Grinpolder en Broekzijderpolder	48	18	583 416
Het Naardermeer	49	19	700

Naam polder	No.	Pag.	Opp. ha.
De Hilversumsche Meent	50	19	
De Buitendijksepolder	51	21	127
De Noord- of Rietpolder	52	22	48

BESCHRIJVING DER AFZONDERLIJKE POLDERS

1 Mijdrechtsche Droogmakerij:

De Eerste, Tweede en Derde Bedijking van deze droogmakerij zijn gedeeltelijk afgegraven veengronden. De dikte van het veen dat op de oude zeeklei is blijven zitten varieert van 20 tot 100 cm en soms meer. De grootste oppervlakte is echter bedekt met een veenlaag van 50 à 60 cm. De bouwvoor of in het grasland de bovengrond, bestaat uit vrij goed veraard veen hetwelk echter rust op een meer of minder dikke laag irreversibel ingedroogd veen. Hierdoor treden bij droogte zeer spoedig verdrogingsverschijnselen in de gewassen op. Voor tuinbouw worden deze gronden ongeschikt geacht.

2 De polders gelegen tussen de Mijdrechtsche Droogmakerij en de Kromme Mijdrecht

Het profiel van deze gronden bestaat uit \pm 30 cm kleiig veen rustend op veen. De bovenste 30 cm is mooi veraarde rullige grond welke rust op een dun veenkleilaagje hetwelk zeer dicht en slecht doorlaatbaar is. Dit z.g. smeerlaagje is 5 à 10 cm dik en rust op gedeeltelijk veraard veen. Door het voorkomen van het storende veenkleilaagje in het profiel wordt deze grond die zonder dit smeerlaagje bij uitstek voor tuinbouw geschikt zou zijn, maar matig geschikt geacht.

3 Polder gelegen tussen de grens Wilnis, Oudendam, Woerdensche-Verlaat, Kromme Mijdrecht en Derde Bedijking

De zuidelijke hoek van de polder die op de kaart in dezelfde kleur is aangegeven als de boven omschreven polder komt met deze overeen. De percelen gelegen boven deze zuidelijke hoek en ten zuiden van de weg die van oost naar west door deze polder loopt komen overeen met de gronden uit de Eerste Bedijking

Er komen ook hier zeer veel verdrogende gronden voor. Het gedeelte van deze polder gelegen tussen Wilnis en bovengenoemde weg is zeer afwisselend. Het is een veengebied hetwelk gedeeltelijk is afgegraven en gedeeltelijk nog als bovenveen aanwezig is. In dit gedeelte van de polder werden gronden aangetroffen met een goed profiel bestaande uit een bovengrond ter dikte van 40 à 50 cm vrij goed veraard veen rustend op grover minder verteerd veen. In deze profielen kwam geen storend smeerlaagje voor, noch irreversibel veen of kattenklei. Naast deze goede percelen kwamen ook gronden voor met een droge veenlaag soms erg dicht onder de oppervlakte. Vooral langs de noordkant van de polder kwam dit veelvuldig voor terwijl daar ook wat zure kattenklei werd aangetroffen. Bij nauwkeuriger kartering zal men pas kunnen vaststellen hoe de verspreiding van de goede gronden in deze polder is.

4 De polder Groot Mijdrecht gelegen tussen de plaatsen Mijdrecht, Wilnis, en Vinkeveen en de polder noordelijk hiervan en gelegen tussen de Eerste Bedijking, de Oude Waver en de Vinkeveensche plassen

Deze polder kan men wat bodentype betreft splitsen in een oostelijk en westelijk deel. Het westelijk deel heeft een dun veendek waarin op vele plaatsen vlak onder de oppervlakte een sterk indrogende laag voorkomt. De kleiondergrond is grijs en zwaar en bestaat voor een deel uit kattenklei. Enkele smalle kleiruggen die er doorheen lopen komen plaatselijk aan de oppervlakte en zijn als ruggetjes in het veld te zien. Het oostelijk deel van bovencomschreven gebied heeft een dikker veenpakket, vaak meer dan 100 cm, hetgeen voor het grootste deel uit weinig veraard

rauwveen bestaat. Er komen plaatselijk verdrogende lagen in voor en soms treft men dicht onder de oppervlakte een dicht kleilig smeerlaagje aan. In het noordoostelijk gedeelte van de polder, grenzend aan de Botsholpolder ligt een kleine strook grond met een beter profiel. Hier bestaat de bovengrond uit vrij goed veraard veen rustend op rauwveen. Dit gebied is echter klein en er komen ook nog enkele klei-opduikingen in voor welke soms dicht aan de oppervlakte komen.

5 Botsholpolder, is voor het grootste deel een water- en rietland. De weinige cultuurgrond bestaat uit venige klei. De grond is voor weiland geschikt doch voor bouwland en tuingrond minder daar het veenhoudende kleiprofiel bij grondbewerking gemakkelijk smeerlagen vormt. Er komen ook indrogende plekken voor.

6 De polders Nellestein, Proosaver en De Winkel

Deze polders hebben langs de Angstel een kleistrook van ± 60 cm dikte, welke vrij zwaar en sterk roestig is. Het veen aan de zuidkant van de polders bestaat uit weinig veraard veen met sterk indrogende lagen.

7 De polders Hoog en Groenland, Rode Molen en Donkervliet

De westelijke rand van deze polders bestaat uit kleilig veen plaatselijk afgedekt door een dun laagje veen. De oostelijke strook, de strook langs de Angstel bestaat uit laag gelegen sterk roestige, gebleekte klei. Deze polders zijn nagenoeg geheel in gebruik als grasland en moeten hiervoor ook het meest geschikt geacht worden.

De strook grond westelijk van de tot aan de Oukoper-

wetering van Loenersloot tot voorbij Nieuwer ter Aa bestaat uit dezelfde klei.

De strook gelegen tussen Merwedekanaal, Nieuwer ter Aa, Angstel en Loenersloot bevat parcelen grond welke een goed doorlatend zandig stroomprofiel vertonen. Deze gronden zijn voor fruitaanplant geschikt.

8 Proosdijer, Vinkeveensche, Denmeriksche en Bijleveldschepolder

Deze polders gelegen ten zuiden en oosten van Wilnis en Vinkeveen vertonen alle hetzelfde beeld. De stroken grond aan weerskanten van de weg Donkereind, Vinkeveen bestaan uit een bovenlaag van 40 à 50 cm goed veraard zandig veen hetwelk rust op min of meer rauwveen. Storende lagen in het profiel werden nagenoeg niet aangetroffen. Verwacht mag worden dat deze gronden bij uitstek geschikt zijn voor groenteteelt.

De zuidelijke strook van de polder Bijleveld en de oostelijke zône van de andere drie polders hebben een kleilige bovengrond vermengd met veen. De zwaarte zowel als de dikte van de kleilaag neemt in zuidelijke en oostelijk richting toe. Op de overgang van klei naar veen treft men meestal een droge laag aan.

Deze gronden zal men niet tot goede tuinbouwgronden mogen rekenen.

9 Het gebied ten noorden van Woerden

Het gebied begrensd door de Rijn in het zuiden, de provinciegrens Zuid-Holland - Utrecht in het westen en noord-westen, de lijn Woerdense Verlaat - Oudendam - Nieuwer ter Aa, in het noorden en de spoorbaan Harmelen - Breukelen

in het oosten is een klei-veengebied. Het strookje langs de Rijn bij Woerden en de strook langs de Vecht bij Nieuwer ter Aa hetwelk als goede fruitgrond is aangegeven bestaat uit licht-bruine zandige goed doorlatende klei. Deze klei wordt van boven naar beneden steeds lichter van samenstelling en gaat op een diepte van ± 20 cm over in kleihoudend zand. Vooral in de strook bij Nieuwer ter Aa komen nogal oude stroomdraden voor welke grijze zwaardere klei bevatten.

Het andere deel van boven omschreven gebied bestaat uit een kleiige bovengrond welke van zuid naar noord in dikte afneemt en rust op veen. In het zuiden is deze kleilaag ± 100 cm dik en in het noorden 40 à 50 cm. Het kleidek is sterk roestig tot in de zode en bestaat uit taais iets venige grijze klei die voor groente en fruitteelt niet geschikt geacht wordt. Het zijn goede weiland-gronden.

10 De Friesekoopschepolder gelegen ten zuiden van de Westeinderplas heeft een humeuze tot venige bovengrond rustend op vrij zware klei. Op de overgang van klei naar veen komt veelal een droge horizont voor.

11 De Noorder- en Zuiderlegmeserpolder

Dit zijn afgeveende zeekleipolders die overwegend in gebruik zijn als bouwland. Door beide polders lopen verschillende vrij brede ruggen waarvan de grond bestaat uit goed doorlatende zavelige klei. De bovengrond bestaat uit zandige klei welke geleidelijk overgaat in kleihoudend zand, Wat het bodemprofiel betreft zijn deze gronden geschikt voor elke vorm van fruitteelt en voor de teelt van rozen en anjers. Naast

deze ruggen liggen wat lager gelegen zwaardere kleigronden die in de ondergrond veel roest vertonen. Deze stroken zullen voor fruitteelt onder glas en voor het fijnere fruit in het algemeen minder geschikt zijn.

In de kleine geultjes die door deze polders lopen komt slappe sterk humeuze klei voor. Op verschillende plaatsen, vooral in de Zuiderlegmeer langs de rand van de polder treft men veenlagen op de klei aan welke sterk aan verdroging onderhevig zijn. Deze stroken zijn voor fruitteelt ongeschikt. Bij het eventueel in gebruik nemen van deze polders voor fruitteelt dient een nauwkeurige kartering vooraf te gaan.

12 De Horn of Geilmeerpolder

Deze polder heeft langs de Westeinderplas een strook grond welke bestaat uit venige bovengrond rustend op klei. Op de overgang van veen naar klei treft men een zeer droge laag aan. De klei-ondergrond is zwaar. De rest van de polder komt overeen met de gronden van de legmeerpolders.

13 De Stommeerpolder is vooral aan de westzijde voor een groot deel bebouwd. Een groot gedeelte van de polder heeft een venige bovengrond welke op vele plaatsen sterk indroogt.

14 De Thamerpolder

De gronden van deze polder vertonen een onregelmatig profiel. Plaatselijk komen kleiruggen aan de oppervlakte terwijl op andere plaatsen het veen meer dan 100 cm dik is. Naast goed veraard veen komt er ook sterk indrogend rauwveen voor. Voor tuinbouw vanzelfsprekend minder geschikt.

15 Oosteinderpoelpolder

Dit is een afgeveende kleipolder waarin langs de westrand van de polder een venige bovengrond voorkomt. De klei in de polder bestaat voor het overgrote deel uit zavelige zeeklei. De bovengrond is wat zwaarder, terwijl de klei naar beneden lichter wordt en op een diepte van pl.m. 50 cm overgaat in kleihoudend zand. Vrij dicht onder de oppervlakte treedt plaatselijk roest op. De Zuid-Oosthoek van de polder is zwaarder van samenstelling en heeft plaatselijk sterk roestlagen in het profiel. Deze hoek van de polder is overwegend in gebruik als grasland, terwijl de rest van de polder in gebruik is voor bloemeteelt en bouwland. Naast de anjer- en rozenteelt zou deze polder ook geschikt zijn voor fruitaanplant, tenminste voor zover het de bodem betreft.

16 Bovenkerkerpolder

Dit is evenals voorgaande polder een afgeveend kleigebied. Deze kleigronden zijn in het algemeen veel zwaarder dan de gronden van de Oosteinderpoelpolder, terwijl er nagenoeg overal sterk roestlagen in het profiel voorkomen. Door de hele polder verspreid werden vrij ondiep plekken katteklei gevonden, terwijl langs de oostrand van de polder de klei door een dun veenlaagje wordt bedekt, hetwelk op vele plaatsen sterk indroogt. De oorzaak hiervan is waarschijnlijk een mengsel van klei en veen hetwelk een taais dichte laag heeft gevormd op de overgang van klei naar veen. Tussen de Bovenkerkerpolder en de Amstel komt een smalle strook bovenveen voor. Dit veen is bijna overal bedekt door

rivieraafzettingen welke samen met het veen een stugge bouwvoor vormt. (Door intensieve bewerking en bemesting is er plaatselijk goede tuingrond van te maken.)

17 De Venserpolder bij Diemerbrug

Dit is een bovenveenpolder die is afgedekt door een dunne laag rivierklei. Het gemiddeld profiel bestaat uit ± 20 cm vrij zandige klei welke rust op veen. De bovenste 40 cm van het veen is donker van kleur en mooi veraard, terwijl de diepere lagen uit weinig veraard rauwveen bestaan. Bij intensieve bewerking en bemesting is deze polder tot uitstekend tuinland te maken.

18 De Duivendrechtter polder

Deze polder is eveneens bovenland met uitzondering van een kleine afgeveende polder binnen deze polder. Het bovenland heeft een rivierkleidek van 40 cm of meer hetwelk vrij zwaar en plaatselijk sterk roestig is. Het veen onder deze kleilaag is gedeeltelijk veraard, terwijl het plaatselijk vrijwel onverteerd is.

Het afgeveende gedeelte heeft nog een veenlaag van 100 cm of soms meer, overgehouden. Het bovenste laagje ter dikte van 30 cm bestaat uit enigszins veraard veen en rust op minder veraard veen hetwelk overgaat in rauw onverteerd veen. Dit poldertje is in gebruik als grasland, hetgeen er zeer onverzorgd uitziet.

Het profiel leent zich uitstekend voor de groente-teelt.

19 Diempolder

Dit is een bovenlandpolder met een betrekkelijk dun kleidek dat echter wat dikker en zwaarder is dan in de Venserpolder. Het kleidek is gemiddeld 40 à 50 cm dik en vertoont plaatselijk sterke roestlagen. Het veen onder dit kleidek komt overeen met het veen in de Venserpolder. Voor ideale tuingrond is het kleidek te zwaar.

20 Diembuitendijkse polder

Deze polder heeft een kleidek ter dikte van 100 cm of meer. Het is zware, slecht doorlatende, sterk gereduceerde grijze zeeklei welke voor tuinbouw ongeschikt is.

21 De Diemermeerpolder

Deze polder is nagenoeg geheel in gebruik of bestemd voor bouwterrein en sportvelden.

22 De Rondehoepolder

Dit is een zeer onregelmatig afgeveende polder. Naast geheel afgeveende kleiruggen komen er vooral in de lagere delen van de polder plaatsen voor waar het veen 100 cm of meer dik is. Het grootste gedeelte van de polder heeft echter een venige bovengrond vermengd met klei ter dikte van 40 cm. Dit veendek vertoont sterke verdrogingsverschijnselen. In het zuiden van de polder werd op meerdere plaatsen kateklei aangetroffen. De kleiruggen zijn in het algemeen vrij zwaar en sterk roestig. De polder is overwegend als grasland in gebruik en het grootste deel der percelen vertoont een slecht tot matig beeld.

23 De Holendrecht polder

Deze polder ligt ten westen van Abcoude tussen de Holendrecht, de Waver en de Winkel. Het is een bovenlandpolder bedekt met 30 tot 50 cm vrij zware roestige klei, rustend op veen. Het is een goede graslandpolder doch de bovengrond is voor groenteteelt te zwaar en de kleilaag is voor fruitteelt te dun en te vochtig.

23 De Bullewijker en Nieuwe Bullewijkpolder liggen ten noorden van de

Holendrecht polder. Het zijn afgeveende polders welke een bovengrond hebben bestaande uit venige klei, naar beneden overgaande in zware klei. Het profiel van deze gronden is vrij zwaar en vertoont veel roest. Er komen goede graslanden in deze polder voor doch de grond is voor tuinbouw te zwaar en te ondoorlatend. In de hoek van de polder bij Ouderkark komt een stuk bovenveen voor hetgeen overeenkomt met de Duivendrecht polder. Het is een vrij zwaar kleidek ter dikte van 40 à 50 cm rustend op veen.

25 De Amstelveensche of Middelpolder is een vrij onregelmatig afgeveende

polder. De klei is vrij zwaar en roestig. De bovengrond bestaat veelal uit een mengsel van klei en veen hetwelk plaatselijk sterk indrogend is. We vinden afwisselend gras- en bouwland in deze polder en er komt ook enige tuinbouw voor. Door de sterk wisselende samenstelling van het profiel van deze gronden is de polder niet voor tuinbouw aan te bevelen.

26 Buitenveldertsche polder

Deze polder ligt noordelijk van de Kalfjeslaan tussen de Amstel en de Amstelveensche weg. Het is een bovenveen bedekt met een dun laagje humeuze klei. Langs de Amstel is

de kleilaag het lichtst en heeft daar een dikte van \pm 30 cm. Langs de Amstelveenscheweg is de kleilaag iets zwaarder en \pm 20 cm dik. Het kleidek is vrij zandig en de bovenste 40 cm van het er onder liggende veen is mooi veraard. Momenteel is deze polder in gebruik als grasland doch bij intensievere bewerking en bemesting zou er zeer goed tuinland van te maken zijn. De volkstuintjes aan de noordkant van deze polder waarvan de gronden met deze polder overeenkomen vertonen ook een goed beeld.

27 De Buitendijkse-Buitenveldertschepolder, de Rietwijkeroorderpolder en het grootste deel van de Schinkelpolder behoren tot het boschplan Amsterdam.

28 De Riekerpolder is een bovenlandpolder met een kleiveendek ter dikte van 40 cm waarin veel indrogende lagen voorkomen. Dit kleiveendek rust op rauwveen.

29 De Sloterpolder en de Osdorper Binnenpolder

Dit zijn beide bovenlandpolders waarin een dun laagje vrij zandige klei op veen wordt aangetroffen. Het kleidek is \pm 50 cm dik en bevat nogal wat roest. Op sommige plaatsen is het kleidek wat dikker en zwaarder en op andere plaatsen komt dicht onder de oppervlakte een kleiveenmengsel voor hetwelk oorzaak is van sterk indrogende plakken in de percelen. De gezamenlijke oppervlakte van deze plakken is echter vrij gering, terwijl van

de rest van de polders verwacht mag worden dat ze tot goede tuinbouwgronden zijn te maken.

30 De Akerpolder en de Lutkemeerpolder

Dit zijn beide afgeveende polders. De vervening is vooral in de Akerpolder onregelmatig geschied zodat er plaatselijk vrij dikke venige lagen op de klei voorkomen, terwijl elders in de polder de kleiruggen aan de oppervlakte liggen. Voor een groot deel van de polder treft men \pm 40 cm venige klei op een vrij zware kleilaag aan. Naar beneden wordt de klei lichter en gaat meestal over in kleihoudend-zand of zand. De venige klei welke voorkomt op een zware kleilaag is vaak sterk aan verdroging onderhevig hetgeen voor tuinbouw vanzelfsprekend minder geschikt is. Gezien het voorkomen van deze gronden en het vrij onregelmatig profiel van de grond in de Akerpolder zouden we deze gronden hoogstens tot de matig geschikte tuinbouwgronden willen rekenen. De Lutkemeerpolder is regelmatiger afgeveend en heeft in het algemeen een lichtere kleibovengrond. Er komen vrij grote oppervlakten gelijkmatige zavelige kleiruggen voor, die wat het profiel betreft zeer geschikt zouden zijn voor fruitaanplant en de teelt van rozen en anjers.

31 De Osdorparbovenpolder is een afgeveende polder waarvan de oostelijke helft met de Akerpolder overeenkomt. Hier komt ook een indrogend kleiveendek op een klei-ondergrond voor. De westelijke helft van de polder heeft een vrij dik zandig veenpakket op klei. Dit veen is goed varaard en leent zich uitstekend voor de groenteteelt.

32 Grote IJpolder, Houtrakpolder, waarin Ruigoord en Inlaagpolder en de Zuid-Spaarndammerpolder

Dit zijn jonge zeekleipolders waarvan het jonge zee-

kleidek een dikte heeft van 50 tot 100 cm. Dit kleidek rust op veen of plaatselijk op oude zeeklei, met een venige overgang.

Waarschijnlijk is dit oorspronkelijk een veengebied geweest waarvan de zee grote stukken veen heeft weggeslagen, plaatselijk tot op de oude zeeklei. Na deze inbraak is het jonge zeekleidek gevormd hetgeen plaatselijk over het veen en elders over de oude zeeklei werd afgezet. Hier vindt men 60 à 70 cm vrij zware jonge zeeklei op een zeer dun laagje veen of venige klei waaronder slappe blauwe klei voorkomt. De lagere delen van de polders hebben een kleidek van 60 tot 100 cm rustend op veen. Hoewel in de klei veel schelpen voorkomen is deze zwaar en stug en daardoor weinig geschikt voor tuinbouw.

33 De Spiering-hornerbinnenpolder gelegen tussen de weg Amsterdam-Haarlem en de Grote IJpolder

is een bovenlandpolder welke langs de IJpolder een zwaar kleidek heeft ter dikte van 80 cm. Dit kleidek wordt in de richting van de weg Amsterdam-Haarlem dunner doch blijft zwaar en roestig. Langs de dijk komen enkele overslagen voor welke bestaan uit grofzandig materiaal. Deze overslag is onregelmatig verspreid en is op korte afstand zeer ongelijk van dikte en samenstelling, hetgeen voor tuinbouw niet bevorderlijk is. Overigens komen op deze overslag enkele tuinbouwbedrijven voor. De klei van de rest van de polder is te nat en te zwaar voor de tuinbouw.

34 De Verenigde Binnenpolders

Dit is een bovenveenpolder met een kleidek ter dikte van 20 tot 50 cm. Over het algemeen is deze klei zwaar en

en roestig. Een uitzondering hierop vormt het gedeelte van de polder gelegen ten noorden van de spoorlijn. Hier komt een lichter kleidek voor ter dikte van 25 cm hetwelk rust op veen waarvan de bovenste 40 cm mooi veraard en zandig is. Dit gedeelte van de polder is zeer geschikt voor groenteteelt.

35 De Assendelverpolder en de Assendelverveenpolder

Langs de westzijde van de Assendelverpolder komt een strook grond voor met een kleidek ter dikte van 100 cm of meer. Dit kleidek hetwelk rust op veen neemt in oostelijke richting in dikte af tot een dikte van 40 cm.

De klei is stug en zwaar en soms sterk roestig; Aan weerszijden van de Assendelverdorpstraat is de kleilaag 40 cm dik. De bouwvoor is soms vrij licht en zandig doch op de overgang van klei naar veen komt vaak een dichte zware kleilaag voor, welke waterkerend werkt.

Aan de zuid-kant van de polder komen enkele dijkdoorbraken voor. Deze dijkdoorbraken hebben over de klei een zandig materiaal afgezet, ter dikte van 50 à 60 cm. Door intensieve bewerking en bemesting heeft men op deze overslag een samenhangende, humeuze bouwvoor verkregen die geschikt is voor de tuinbouw. Door de zware kleilaag welke onder de overslag voorkomt had men steeds last van stagnerend water doch dit is door drainage grotendeels te verhelpen. In beide polders, doch vooral in de Assendelverveenpolder komen door een veenkleilaagje in het profiel, veel indrogende gronden voor.

36 Over Aetveldsche- en Binnenveldsepolder

Deze polder zijn begrensd door de Weespertrekvaart,

het Gein en de Vecht. Langs deze rivieren vinden we een kleidek ter dikte van 80 tot 100 cm rustend op veen. De dikte van het kleidek neemt naar het midden van de polder spoedig af zodanig dat de grootste oppervlakte van de polder een kleidek heeft van \pm 40 cm. Vooral langs de rivieren is de bovengrond vrij zandig doch op de overgang van klei naar veen komt bijna overal een laag grijze zware veenklei voor welke voor de waterbeweging in de grond zeer nadelig is. Door deze lagen komen veel verdrogende plakken in het grasland voor. Langs de Vecht komen enkele dijkdoorbraken voor welke enige decimeters zandig materiaal hebben afgezet. Hierop komen tuindersbedrijven voor. Ook liggen er langs de Vecht enkele smalle oeverwallekes bestaande uit zandige klei ter dikte van 100 cm of meer welke geschikt zijn voor fruitaanplant.

De gezamenlijke oppervlakte van deze stroken is echter gering

37 De Broekpolder komt met bovenomschreven polder overeen. Langs de Vecht ligt een kleidek ter dikte van 60 à 70 cm hetwelk verder van de rivier af dunner wordt en in zwaarte toeneemt. Ook hier is de klei sterk roestig en de overgang van klei naar veen zwaar.

38 De Kijer en Hornpolder komen met bovenomschreven polder geheel overeen.

Ook hier vinden we een dun vrij zwaar kleidek over veen.

39 De Spiegel en Blijkpolder zijn nagenoeg geheel water en rietland.

40 De Hollands-Ankeveensche en de Stichtse-Ankeveensche polder

Het overgrote deel van deze polders is vergraven en is nu water en rietland. Het profiel afgegraven grond bestaat uit diluviaal zand waarop wat veenresten voorkomen. Voor

zover de polder onvergraven is treffen we er een dunne laag kleilig zand op veen aan. Het veen is mooi veraard en zandig en is een bij uitstek geschikte groentegrond. De onvergraven grond is ook overwegend als zodanig in gebruik.

41 De Bloemendalenpolder is een veenpolder bedekt met een kleilaag ter dikte van 40 à 60 cm. Het is een zeer goede weilandpolder, doch het kleidek is voor groenteteelt te zwaar. Het gehele kleiprofiel is grijs en roestig.

42 De Keverdijsche polder

Deze polder ligt ten oosten van de Vecht en ten westen van het Naardermeer. Langs de Vecht is het kleidek 60 tot 100 cm dik en neemt in oostelijke richting in dikte af, doch het materiaal wordt zwaarder. De overgang van klei naar veen wordt veelal gevormd door een taais grijsblauwe veenklaag welke waterkerend werkt. Langs de Vecht komen smalle strookjes voor waar het kleidek zandig en meer dan 100 cm dik is. Deze stroken zijn geschikt voor fruitaanplant. Ook komen er enkele kleine stukken overslaggrond voor welke zeer zandig materiaal bevatten en veelal voor tuinbouw zijn bestemd.

43 Kortenhoefpolder bij 's-Graveland

Deze polder is door een weg verdeeld in oost en westzijde. De westkant van de polder bestaat voor een groot deel uit rietland en water waartussen hier en daar wat weiland. Het is zandgrond welke op sommige plaatsen wat venig is en in zijn geheel een dun zandig kleidek heeft. De grond is zeer nat en sterk roestig tot in de zode. Langs de oostkant van de polder ligt een strook grond die overwegend voor tuinbouw in gebruik is. Aan de weg langs de oostkant van de polder komt een strook

grond voor waarvan het profiel bestaat uit pleistoceen zand waartussen enkele veenlanzen voorkomen. De bovenste 80 cm is veelal iets kleilig sterk humus zand. Hieronder komt een veenlaagje ter dikte van 10 tot 30 cm, waarna weer zand komt. Dit oorspronkelijk dunne veenlaagje neemt in westelijke richting in dikte toe zodat wat verder van de weg af het veen tot op 30 à 40 cm na aan de oppervlakte komt. Het profiel bestaat hier uit 30 à 40 cm zand waaronder een veenlaag ter dikte van 50 tot 80 cm rustend op zand. Dit zijn zeer goede tuinbouwgronden; 't geheel ligt op polderpeil.

44 De Vreelandpolder

Deze polder bestaat hoofdzakelijk uit rietland waartussen hier en daar enkele percelen grasland voorkomen. Het profiel van de grond bestaat uit een zandveenmengsel afgedekt door een dunne laag sterk roestige klei. De grond is zeer drassig.

45 De Prutpolder gelagen tussen de Vecht en de Horstermeerpolder heeft een kleidek hetwelk van de Vecht naar de Horstermeerpolder in dikte afneemt. In deze polder liggen enkele stroken waarvan het profiel bestaat uit zavelige rivierklei. Deze zijn echter doorsneden door oude riviergeulen welke opgevuld zijn met zware blauwe klei. Langs de Horstermeerpolder is de klei vermengd met veen en bovendien vrij zwaar en roestig.

46 De Horstermeerpolder

Deze polder ligt op de overgang van het pleistocene zandlandschap naar het Hollands-Utrechts veenlandschap. We treffen in deze polder verschillende opduikingen aan welke bestaan uit zuiver zand. Door de tuinderij is de bovengrond vaak vrij

humeus geworden. Tussen deze zandopduikingen liggen stroken kleilig veen. Soms is het veen meer dan 100 cm dik en afgedekt door een dun laagje klei of zand, Op dergelijke plaatsen komen goede tuingronden voor. De polder in zijn geheel is echter zeer onregelmatig en een perceel dat helemaal een gelijkmatig profiel vertoont zal moeilijk te vinden zijn. Dit is op zich reeds een groot nadeel voor de tuinbouw en bovendien heeft de polder zeer veel last van kwel waardoor de bouwvoor vaak te nat en te lang koud is.

47 De Overdiemer en Gemeenschapspolder

Dit is een bovenlandpolder waarvan het profiel bestaat uit een kleidek op veen. Langs het IJ en ook langs de Gaasp en de Weespertrekvaart ligt een smalle strook waar de klei 100 cm of meer dik is. Vooral langs het IJ is deze kleilaag zwaar en sterk roestig. In de rest van de polder is de kleilaag ± 40 cm dik. De klei is vaak wat venig en sterk roestig. Behoudens enkele indrogende plekken die in deze polders voorkomen is de grond uitstekend geschikt voor grasland, doch de klei is voor tuinbouw te zwaar.

48 Bijlmermeerpolder, Oost-Bijlmerpolder, Grinpolder en Broekzijderpolder

Deze polders worden in het oosten begrensd door de spoorlijn Utrecht-Amsterdam en in het zuiden en oosten door de Gein en de Gaasp. Langs de Gein en de Gaasp komt een smalle vrij dikke kleistrook voor terwijl verder in de polders het veen is afgedekt door een kleilaag ter dikte van 40 tot 60 cm. Deze klei is vrij zwaar, meestal sterk roestig en vaak vermengd met veen. Op vele plaatsen komt op de overgang van klei

naar veen een sterk indrogende laag voor.

Voor tuinbouw zijn deze polders te zwaar. De beste graslandgronden liggen langs de oostkant van de polders.

49 Het Naardermeer is een riet en houtlandschap. Het bodemprofiel bestaat uit pleistoceen zand waarop wat venig materiaal en slib voorkomt. De strook grond ten westen, noordwesten en noorden van het Naardermeer bestaat eveneens uit een ondergrond van pleistoceen zand waaroverheen een laag vrij zware klei is afgezet ter dikte van 30 tot 60 cm. Waar het zand wat dieper weg zit komt veen tussen het zand en de klei door. Vooral tussen het Naardermeer en de Keverdijsche polder komen verschillende percelen voor welke onder het kleidek een veenlaag hebben van 50 tot 100 cm. Dergelijke percelen welke bovendien een dun kleidek hebben zijn wat profiel betreft geschikt voor tuinbouw. Ze liggen echter zeer verspreid en hun gezamenlijke oppervlakte is gering.

50 De Hilversumsche Meent

Deze ligt ten zuiden van het Naardermeer en ten westen van Bussum. De bodem van deze polder bestaat voor het grootste deel uit pleistoceen zand waaroverheen plaatselijk een dun vrij zwaar kleidek is afgezet. Langs de oostkant van de Meent komt dit kleidek niet of nagenoeg niet voor. Hier vinden we veelal ± 60 cm humeus zand rustend op sterk gebleekt zand. Meestal treffen we door het hele profiel zelfs tot in de zode of bouwvoor roestplekken aan. Dit voorkomen van roest tot in de bovengrond wijst op tijdelijke overlast van water

waarschijnlijk veroorzaakt door kwel. Op plaatsen waar men op deze grond geen overlast en tekort aan water heeft zou fruit en groenteteelt goed mogelijk zijn. In de zuidwesthoek van de Meent komt onder een dun laagje zand of klei een veenlaag voor ter dikte van 50 tot 80 cm. Deze oppervlakte is echter vrij gering en grillig gelegen tussen zandopduikingen door.

De gronden rond Hilversum zijn hooggelegen zandgronden begroeid met bos en heide. De lager gelegen delen die ertussen liggen hebben zeer veel last van kwel. De overgang van deze hoge zandgronden naar de laaggelegen polders wordt gevormd door de polders gelegen ten oosten van 's-Graveland. Het zijn overwegend zandgronden waarvan de bovenste 50 à 60 cm sterk humeus is. In de laagste delen komt wat veen en klei voor. Ondanks hun hoge ligging ten opzichte van de Kortenhoofsche polder hebben deze gebieden op geregelde tijden overlast van water. Voor zover deze gronden niet bebost zijn komt er vrij goed weiland voor. Voor tuinbouw zal waarschijnlijk de watervoorziening te ongeregeld zijn.

De gronden rond Bussum, Blaricum en Laren zijn hoge droge zandgronden begroeid met bos en heide. Plaatselijk liggen er lager gelegen percelen tussen welke door land- en tuinbouw in gebruik zijn.

De watervoorziening is vanzelfsprekend zeer onregelmatig.

Ten zuiden en oosten van Naarden komen vrij vlak gelegen zandgronden voor met een humeuze bovengrond ter dikte van 60 cm. Deze gronden zijn voor een groot deel voor boomkwekerij in gebruik. Hiervoor zijn deze gronden uitstekend geschikt doch voor blijvende boomgaarden zal de grond waarschijnlijk te nat

zijn.

De polders noordoostelijk van Huizen bestaan uit taaië grijze zeeklei welke voor tuinbouw en fruitteelt te zwaar is. Langs de zuidkant van de polders wigt de klei snel uit tegen het diluviale zandlandschap.

De polder noordelijk van Naarden en Valkeveen is eveneens een zeekleipolder bestaande uit grijze zware klei. Hierin komen echter verschillende zandopduikingen voor.

51 De buitendijksepolder tussen Naarden en Muiderberg is ook een zware kleipolder met vele zandopduikingen. Plaatselijk komt er tussen de zandopduikingen onder de klei veen voor. Muiderberg is een zandopduiking begroeid met bos.

Polder gelegen tussen Muiderberg, Naardertrekvaart, Naarden en de zeedijk. Het is een veenpolder met een vrij zandig zeekleidek ter dikte van 40 cm. Er komen veel zandopduikingen voor waarop het veen en soms ook de klei ontbreekt. Waar de klei op het veen rust komt op de overgang van klei naar veen veelal een dunne zware kleilaag voor. In deze polder zullen bij nadere kartering zeker percelen gevonden worden die bij uitstek geschikt zijn voor tuinbouw doch de polder in zijn geheel is zeer onregelmatig en maar matig geschikt.

De polder tussen Muiden en Muiderberg en noordelijk van de Keverdijksche polder heeft een kleidek ter dikte van 50 à 60 cm rustend op veen. De bovenste 30 cm van deze klei is vrij zandig doch de overgang van klei naar veen is grijs en zwaar. Langs de zeedijk komt een oeverwal voor ter dikte van 80 à 100 cm welke zandiger is. Ook hier is de overgang van klei naar veen zwaar

en ondoorlatend.

52 De Noord- of Rietpolder gelegen ten westen van Muiden is overwegend bos en rietland. Langs de dijk komt bouw- en weiland voor, Het profiel van deze grond bestaat uit zware klei rustend op veen.